

Kredyt we frankach - wyjaśnienia

2018-09-12

Prowadzenie gospodarki finansowej Gminy Miejskiej Kraków kontrolowane było i jest kontrolowane, zgodnie z odpowiednimi regulacjami prawnymi, przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie - kontrole kompleksowe co cztery lata i kontrole doraźne - oraz inne organy, przykładowo NIK.

Wyniki żadnej z przeprowadzonych kontroli nie wskazały na znamiona popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa.

Znany jest fakt, że w latach 2000–2008 ze względu na niskie stopy procentowe (LIBOR CHF/EUR i inne) w stosunku do bardzo wysokiego wskaźnika WIBOR, na którym oparte są kredyty w złotych oraz niski kurs walut obcych, koszty obsługi kredytów walutowych czy też kredytów denominowanych w walutach obcych, były znacząco niższe od kredytów zaciąganych w złotych.

Przypomnieć należy, w roku 2001 WIBOR kształtował się na poziomie 19–12%, a LIBOR CHF na poziomie 3,4–2%, czyli nawet pięciokrotnie niższym. W roku 2006 różnice te były mniejsze, niemniej nadal istotne, gdyż WIBOR kształtował się na poziomie 4,6–4,0%, a LIBOR CHF na poziomie 1,9–0,8%, czyli ponaddwukrotnie niższym. W latach tych obowiązywały odmienne niż obecnie ustawowe limity zadłużenia. Jednym z nich był wskaźnik limitu kosztów obsługi zadłużenia, który nie mógł przekroczyć 15% dochodów budżetu Miasta, stąd w latach tych działania służb finansowych nastawione były na minimalizację kosztów obsługi zadłużenia. Owocowało to w konsekwencji decyzjami o zaciąganiu kredytów w walutach obcych w międzynarodowych instytucjach finansowych, np. Banku Rozwoju Rady Europy (CEB), lub kredytów denominowanych w bankach komercyjnych. Wszystkie decyzje odnośnie do zaciągania kredytów czy to w walutach obcych, czy też denominowanych, poprzedzały stosowne analizy i symulacje. W wyniku tychże analiz Miasto stosowało dozwolone prawem odpowiednie zabezpieczenia, celem których było niedopuszczenie do przekroczenia wówczas obowiązujących limitów zadłużenia.

Drugim prawnym limitem zadłużenia był nieprzekraczalny wskaźnik 60% skumulowanego zadłużenia w stosunku do dochodów budżetu Miasta. W przypadku międzynarodowych instytucji kredytowych, takich jak EBI, EBOR i CEB, nie ma możliwości wpisywania do umów jakichkolwiek zapisów zabezpieczających przed zmianami kursu walut czy też stóp procentowych. W przypadku banków komercyjnych zapisy umów są w bardzo dużym stopniu negocjowalne, dlatego też Miasto wprowadziło do umów kredytowych denominowanych CHF (z bankiem WestLB) zapisy zabezpieczające przed wzrostem kursu CHF, który mógłby skutkować przekroczeniem limitu 60%. Zauważyć należy, że wybór banków kredytujących Miasto zawsze odbywał się i odbywa zgodnie z regulacjami ustawy o zamówieniach publicznych. Zapisy zabezpieczające w umowach dotyczące kredytów denominowanych w walutach obcych oznaczały, że Miasto w każdej chwili może kredyty te zmienić na kredyty złotowe oparte o WIBOR. Zaś w przypadku zaistnienia okoliczności załamania rynku walutowego, w celu nieprzekroczenia limitu 60%, zapisy umożliwiały automatyczną zmianę na kredyt oparty o WIBOR, co oznacza również zmianę wartości kredytu w efekcie jego przewalutowania. Graniczne wskaźniki zapisane w tych umowach kredytowych (tj. określające moment automatycznej zmiany kredytu na kredyt oparty o WIBOR i jego przewalutowania) wynikały z przeprowadzanych wówczas analiz. Wielkości te zabezpieczane były w obowiązującej wówczas

„prognozie kwoty długu publicznego”. Wskazane w artykule zmiany wartości przedmiotowych kredytów są niezaprzeczalne, ale należałoby je zderzyć z zaoszczędzonymi kwotami w obsłudze tych kredytów w latach poprzedzających przewalutowanie, tj. w latach 2004–2009, czyli w ciągu pięciu lat, i działaniach, jakie Miasto podjęło w stosunku do kredytu z 2006 roku. Podkreślenia wymaga fakt, że to, co się działo na rynkach walutowych w 2009 roku, należy określić jako działania spekulacyjne, które dotknęły nie tylko nasze Miasto, ale i wszystkich klientów mających w portfelu dłużnym instrumenty finansowe oparte o LIBOR. Miasto dokonało przewalutowania tych kredytów w lutym 2009 roku po kursach od 3,2 do 3,4 zł, natomiast później kurs CHF został wywindowany nawet do poziomu ponad 4 zł. Należy podkreślić, że to właśnie dzięki działaniom służb finansowych w 2009 roku nie doszło do żadnych poważnych perturbacji w finansach Krakowa i Miasto, nie zmieniając planu wydatków budżetowych, nie przekroczyło żadnego z ustawowych wskaźników zadłużenia. W tym miejscu należy wskazać przykład odwrotny, tj. Miasto Kraków w 1999 roku zaciągnęło kredyt denominowany w EUR w wysokości 36 mln zł, który w wyniku zmiany kursu EUR, w grudniu 2001 roku spłaciło w kwocie 30,761 mln zł, zyskując tym samym prawie 6 mln zł.

Odnosząc się do działań służb kontrolnych, tj. NIK i nadzoru finansowego czyli RIO, należy powiedzieć że, w wystąpieniu pokontrolnym NIK z grudnia 2012 roku, dotyczącym przeprowadzonej kontroli „Zadłużenie wybranych instytucji sektora finansów publicznych oraz Krajowego Funduszu Drogowego”, działalność Miasta została oceniona pozytywnie.

Natomiast doraźna kontrola RIO prowadzona na przełomie lat 2010 i 2011 zakończyła się dwoma wnioskami, z czego odnośnie do wniosku nr 2, RIO uwzględniła zastrzeżenia wniesione przez Prezydenta Miasta Krakowa. Wniosek pokontrolny nr 1 został utrzymany i dotyczył przedmiotowego kredytu z 2006 roku. RIO nie podzieliła zastrzeżeń Miasta, że znajdujący się w umowie kredytowej z 2006 roku zapis, wskazujący konkretną „wartość nominalną zobowiązania”, spełnia wymogi prawne. Stąd też, realizując wniosek RIO, Miasto wystąpiło do banku WestLB z pismem, wnioskując o unieważnienie przedmiotowej umowy kredytowej z 2006 roku. W wyniku trwających ponad 2 lata negocjacji z następcą prawnym banku WestLB, tj. instytucją państwową rządu niemieckiego Portigon, przy udziale kancelarii prawnej, doradcy Prezydenta Miasta Krakowa ds. prawnych oraz służb finansowych UMK – należności wynikające z przewalutowania kredytu z 2006 roku zostały zmniejszone o 10 mln zł. Tym samym Miasto, realizując wniosek pokontrolny RIO i wyczerpując możliwości prawne, uznało zmniejszenie należności o 10 mln zł umowy kredytowej z bankiem WestLB z 2006 roku za pozytywne rozwiązanie.